

Letértek a tejútról

Oli a Malomtó-presszó teraszán várta. Feketét ivott, cukor nélkül. Egyedül üldögélt. Ilyen korán itt még egy lélek sincs. A felszolgálónő kinézett az ajtón s amikor látta, hogy üres előtte a feketés pohár, mosolyogva odasietett és felvette.

— Fél konyakot kérek — mondta nyugodtan, aztán rágyujtott. Órájára nézett. Bélának már itt kellene lenni, gondolta. Kifújta a füstöt, térdeit átvette egymáson. Szoknyája felcsúszott combján, kicsit lejjebb húzogatta és végig símogatta térdét. Mosolygott. Béla rendszerint szemben ül vele, térdére teszi kezét, símogatja, néha, ha nincs körülöttük senki, akkor meg a szoknyája alá bújtatja tenyerét és ujjával becézgeti bőrét, fent, egészen a harisnya fölött.

— Parancsoljon.

— Köszönöm — bólintott és a pohár után nyúl.

A konyak átjárja testét, egyszerre melege lesz. A felszolgálónő megint eltűnt a teraszról. A domb lejtőjén fekete rigó sétál, lejön egészen a kőpárkányig, aztán szépen, lassan lépegetve indul visszafelé. A tó zöldes vizén békanyál úszik, a kövér laboda-szelek között. Egy magányos fűzfa szomorkodik a parton, ráhajlik a vízre, mintha el akarná rejteni. A kerítésen túl autók surrannak el, de egy sem fékezik, egyik sem áll meg, hiába meresztli a szemét.

— Gyere korán, ma kimegyünk valahová — telefonált Béla hozzá még délután. Hat óraker már felébredt, készülődött.

— Hány óra? Miért öltözködöl? Hová készülsz? — kérdezte az anyja, amikor észrevette lázas kapkodását.

— Kirándulni megyünk.

— Kirándulni?

— Igen. A laborosok.

— Hová?

— Leányfalu vagy Visegrád.

— Ne maradj későig.

— Tízre itthon vagyok.

— És vigyázz magadra, kislányom.

Mindig ezzel engedte el. Sohasem ellenzett semmit. Érettségi után azt mondta neki:

— Kislányom, felnőtt vagy, okos, értelmes. Élj, ahogy akarsz, nem akarok beleszólni életedbe, nehogy később neheztelj rám, de vigyázz, mindig vigyázz magadra.

Ismét ivott a konyakból. Egy kocsi megállt a tó előtt. Felugrott. Nem, nem az ő kocsija. Visszaszreszkedett a székre. A felszolgálónő az ablak függönyén át nézte, figyelte, mert unatkozott.

Ő is sokat unatkozott. Apját nem ismerte, anyja egyedül nevelte fel, dolgozni járt, presszóban volt pénztárosnő, aztán egy vendéglőben. Apjára alig gondol, a fényképe ott lóg a falon, de nem tudja felidézni arcát, mozdulatát. Anyja mesélte, hogy sötét-szürke kabátján virító sárga csillaggal vitték el, aztán soha többet nem kaptak róla hírt. Hol, merre halt meg? Nem tudja senki. Megfagyott, agyonverték, folyóba lőttek, gázkamrába zárták? — ki tudja. És mit jelentene az, ha tudnák, ha pontosan ismernék apja szenvedését, utolsó napjainak, perceinek görcsös vergődését! Mit jelentene, ha tudnák, hogy feleségét, szerelmét szólongatta utolsó perceiben, ha tudná, hogy az ő neve rebbent utolsó szóként ajkán, amikor a kín meggyötörte testét, szét-roncsolta agyát, gondolatát, idegeit? Semmit. Talán még rosszabb lenne. Kétségek gyötörnék, agyába furakodnának apja fájdalmainak átélt kínjai. Eszelősen boljongana, rebegetve, hogy: miért? miért?

Az utolsó csepp konyakot is megitta. Erre jólesett egy kis szóдавíz. Pezsgett. Ez az, minden pezseg, mint ez a csepp pohár szóдавíz. Az ő élete is ilyen. Hol itt, hol ott buggyan fel egy-egy buborék, tele különös ízű boldogsággal. Miért tűnnek el olyan hamar ezek az örömet hozó buburékok?

Tizenhét éves elmúlt már, amikor szeretni akart. Valakit. Úgy, hogy az anyját ne lopja meg. Már akkor is olyan fejlett volt, mint most. Mellei teltek, nagyok; talán egy kicsit túl nagyok is. Combjai feszesek, kemények, ruganyosak. Otthon, ha nagyon meleg volt, sortban, melltartóban volt. Sokszor megállt a nagy tükör előtt és nézte magát, csípőjét, derekát. Néha ledobott magáról mindent, hogy szemügyre vegye testének arányos vonalait. Jókedvű volt és boldog.

Últek a heverőn, beszéltek. Semmiségről, csak azért, hogy a csend rájuk ne szakadjon, mert félt, hogy akkor elvész, rövidzárlat keletkezik agyában és vége.

Tudta, hogy ennek be kell következni, de halogatta, makacs akarattal toltta a határidőket. Aztán már ő akarta, amikor a fiúk kezdték unni a menekülését.

— Már egy hónapja húzol, lelkizz a mamáddal!

Még most is tisztán hallja az ajtó becsapódását. Nevetett, de ebben a nevetésben nem a győztes, magabiztos hangja csendült fel, hanem a kétségbeeset vesztesé. Unta a lányok triviális locsogását: Fogok egy autós mukit és elmegyünk bibizni egyet. Ilyenkor elfordult, elment, szinte észrevétlenül.

A pohár után nyúlt. Ujjai megremegtek. Ezek símogatták az őszes fürtöket, amikor ott pihent a mellén, két könyökével összeszorította mellét, hogy puha párna legyen. Rájuk szakadt a csend. Egyetlen szót sem szóltak, tekintetük beszélt, arcuk színe, bőrük reszketése, ujjaik remegése, a némaság tengerében hullámzó testük ritmusai, attól a perctől kezdve, hogy a fotelből felkelt, mellé ült, vállára tette kezét, füléhez hajolt, nyakába lehelt és közben blúzának gomjait kizavarta istállóikból.

A napsugarak összegyűltek az ablak előtt, betáncoltak a szobába, nem engedték, hogy árnyék vetődjön testükre. Ha egy pillanatra lecsukta szemét, riadtan nyitotta ki, mert fel akart szívni minden becéző mozdulatot, ritmust, játékot, az arcának vonásait, a száj táncoló vonaglását.

Ujjai remegtek. Velük símogatta az őszes fürtöket.

Már csak szóдавíz volt előtte. Abból ivott. Az óra mutatója rekordot akart javítani. Rohant. A kocsik is elrohantak a Malomtó előtt. Szemben a kopott falak, mintha most is turbános fejek bámulnának, vagy a hárem-lányok átlátszó, bokáig érő selyem bugyos nadrágjait. Elfördította tekintetét.

— Jobb lenne, ha megesküdnétek — mondta egy este az anyja, amikor hazament. Ferivel akkor már egy esztendeje jártak együtt és ő a laboratóriumban dolgozott.
— Megmondjam neki, hogy vegyen el, különben...

Különben? Az anyja nem szólt erről többet. Különben? Zárdai életet élek. Agyam sejtjeit lassan felőrlik a magányos órák és az éjszakai álmatlanság, gondolta, és végül bevonulok egy sárga intézetbe, a fák alatt fogok sétálni és hangosan beszélgetni önmagammal.

Megállt egy autó. Felugrott. A felszolgálónő az ajtóban állt. Ő is az autót nézte. Visszaült és intett a felszolgálónőnek.

A felszolgálónő kedvesen bólintott.

Elécsúsztatta a tálcat.

— Parancsoljon.

— Köszönöm.

— Szép idő lesz. Kellemes, kiránduló idő — sóhajtott. — Nekem meg itt kell majd futkározznom egész nap ebben a kánikulai melegben.

— Hm.

— Holnap szabad napom lesz, de mit érek vele. Az uram dolgozik. Most meg ül otthon. Biztosan elmegy a bitang csatangolni — nevetett. — Na, nem írgylem tőle, de az bosszant, hogy amíg én itt izzadok, ő egy kis fruskával úszkál a vízben, vagy bujkál a bokrok alatt.

— Hm.

— Azt meg nem tehetem meg, hogy magammal hozzam és leültessem ide a sarokba, amíg én dolgozom. Amikor még csak udvarolt, akkor persze mindig itt volt. Most már tudja, hogyha hazamegyek bebújok hozzá az ágyba, mert nekem is jó, és ezért nem kell udvarolgatni nekem. Mondtam is neki — igazítja meg a hamutartót — fiacskám, csinálj, amit akarsz, de engem ne lopj meg. Helytáll otthon is, ezért nem tudok rá nagyon haragudni se.

— Hm.

— Igen, ma szép idő lesz, határozottan szép. Már is melegem van, pedig csak ez a köpeny van rajtam, meg egy bugyi — lebbenti meg fehérgalléros kék köpenyét, amelyiknek felső gombjai nincsenek begombolva és most megmutatták szépívű, feszes tartású mellét.

— Hm.

— Még egy kávé, talán? Messze mennek?

— Hm. Igen. Messze. — Oli mosolygott: a tejűtra, gondolta. — Valóban, egy dupla még jó lesz.

— Biztosan. Jobban dobog majd a szívecske. Hangozabban. Azt szeretik — bólogatott és elsietett egy cinkos mosollyal szája szögletében.

Jó volt egyedül maradni és nézni a zöldes vizet. Egy béka fejest ugrott a vízbe nagyott loccsant. Egy másik a túlsó részen mintha most ébredne, álmosan felbrekegett. De azonnal elhallgatott, megijedt a fénytől, vagy a csendtől. Esténként, amikor itt teli a terasz, versenyt brekegnek.

Igen, jó ez a kávé.

Tavaly Olaszországba mentek együtt. A mama persze nem tudott erről. Sokan mentek akkor a laborból. Azt mondta velük megy. Ferivel a vonaton találkoztak.

A helyjegyük egymás mellé szült. Elégedett volt, talán egy kicsit boldog is. Egy szobában laktak, így olcsóbb volt. Sétáltak, csatangoltak az „olasz ég” alatt, amely nem is volt kék, nem is volt mély, mint a versekben. Szürke felhők úsztak a város felett, mintha Óbuda fölött vonulnának.

Fáradtan, elcsigázottan vetődtek haza; Ő lefeküdt, elaludt. Éjfél után ébredt fel. Egyedül volt. Gyorsan felöltözött és lement a bárba. Ott találta Ferit. Egy néger lány ült mellette. Odahajolt Feri arcához, símogatta. Feri mosolygott, lehúnyta a szemét, mint aki a futó perceket idézi fel. Tudta, látta, hogy két boldog, kielégült ember ül egymással szemben. Lejöttek a szobából, hogy igyanak egy kis frissítőt. Visszament a szobájába.

— A négertől jössz? — kérdezte, amikor Feri belépett.

— Nem vagyunk házások, hogy beszámoljak minden lépésemről — dűnyögte. Levetkőzött, lefeküdt és rögtön el is aludt.

Ő ekkor látta először az olasz napfelkeltét. Az ablak előtt ült felöltözve a fotelben és bámult kifelé. Furcsa, de akkor olyan kábult volt, hogy nem gondolt semmire. Azóta nem látta Ferit. Lelépett Olaszországban. Talán azzal a néger lánnyal.

A teraszon már két asztal mellett ültek. Nem nézett hátra, csak az utat figyelte. A kocsik elsuhanak a Malomtó előtt.

Jó ez a konyak. Megint üres a pohár. Két kávé, két konyak. Elég. Mire vár még? Telefonra, üzenetre. Vagy ő hívja fel? És, ha a felesége veszi fel a kagylót? Csicseregje azt, hogy bocsánat, tévedés, vagy mély hangon kérje a Juci nénit? Gyerekség. Béla úgymint megtudná, hogy ő hívja. Nem, nem, ő nem akar rosszat Bélának. Ha nem szeretné, ha csak azt akarná, hogy vegye feleségül, talán akkor érdemes lenne így játszani. Neki mindegy, hogy Béla felesége vagy nem, csak az a fontos, hogy néha lássa, hogy néha együtt legyenek. Barátnői már iskolába kísérik gyerekeiket, ő meg csak vár és vár, mint most is. Mire, kire? Miért nem mozdul innnen, miért nem megy szembe a strandra, fel a napozó teraszra, miért nem udvaroltat, miért nem vadászik valakire, mint mások?

— Fizetek!

— Két kávé, két konyak... ötvenest kaptam...

— Köszönöm.

— Szép időnk van. Talán jobb is akkor indulni, ha a tömeg elvonult — mosolyog a felszólálónő és a szódát az asztalon hagyja.

Kattan a retikül zárja.

Ül tovább, mintha csak most érkezett volna. Rágyújt. Ez már az ötödik cigarettája. Szájában keserű ízt érez. Egy korty szódavizet iszik.

— Oli!

Felkapta a fejét. Szeme kitágult, mintha az eget akarná magába nyelni.

— Oli, ne haragudj, defektem volt.

— Mosolygott, felállt, indult a kijárat felé.

— Már fizettem — mondta, amikor Béla a felszolgálónőt kereste.

A kocsiban belakapaszkodott Béla karjába. Remegett. A várakozás idegessége most robbant benne.

— Ne indulj még — súgta.

Béla megsímogatta.

— Ez a rohadt defekt.

— Hová megyünk? Visegrádra?

— Menjünk oda.

Béla bekapcsolta a motort. A motorház teteje remegett, a kocsi előrelendült. Oli hátrahajtotta a fejét, szemét becsukta. Homloka, mintha harmatos lett volna.

— Isteni idő van.

— Hm.

— Hamar felérünk.

Mosolygott. Azt akarta kérdezni: hová? De hallgatott. Az út mellett velük szembe rohantak a fák, a kilométerkövek. A házak, ha a falun mentek át, belenőttek az autóba, az ereszüket fölé tartották. A fák rohantak feljük és csak előttük ugrottak szét, hogy utat engedjenek nekik, némelyik majdnem vállát súrolta törzsével. Dunabogdány. Leányfalu. Határ, gyümölcsös táblák, búza mezők.

— Hová visz ez az út?

— Melyik?

A kocsi lassított.

— Az ott, a faszor végénél!

— Nem tudom.

— Nézzük meg.

— Kár letérni erről a prima útról.

— Miért? Nem tejút ez.

— Tejút? Lehet, hogy az nekünk!

Halk nevetés. A tükörben csillog Béla szeme. Tele van apró csillagokkal. A kocsi zökken, rossz az út, porfelhő száll, kapaszkodik felfelé a kocsi, felfalja a métereket. Az erdő szélén már síma az út. Seholy egy teremtetett lélek. Be a fák közé, tovább, még, még, ki a tisztásra.

— Állj meg. Itt az árnyékban.

A kis domb csúcsán vannak, a fiatal erdő közepén. A fák között a távolban sötétlik a Duna, a túlsó oldalon meg egy falu.

— Azt hittem, hogy nem jössz!

— Tessék?

— Semmi, semmi. Hozz egy pokrócot. Napozunk? Felveszem a bikinit.

Béla nyújtózkodik, ledobta az ingét, nadrágját.

— Isteni hely. Itt még a madár sem jár.

— Sok is — mutatott körbe Oli. — Nézd mennyi fészek, és nem hallod a csi-csergésüket?

— Nem. Még zúg a fülem. Jól jöttünk mi?

— Aha.

Tenyérnyi a tisztás, puha a fű, nem kell a pokróc, a fű alatt meleg a homokos föld. Hanyatt fekszenek, a fák lombja keretbe zárja a kék eget. Ilyen lehet az olasz ég, amit nem láttam, gondolja Oli. Odamentem és itt van, fölöttem, ha kinyújtom a kezemet, elérem, megsímogathatom a bársonyos színét. Mindig másutt keressük azt, amire annyira vágyunk, ezért vagyunk olyan boldogtalanok. Kószálunk, kóborgunk, fáradozunk, hogy elérjünk valamit, és csak akkor riadunk fel, amikor üresek, kifosztottak vagyunk. És legtöbbször akkor tudjuk meg, hogy amit annyira hajszoltunk itt van mellettünk.

Kinyújtja a kezét, itt van.

Becsukja a szemét az ég átkéklük szemhéján. Oldalt fordul, a kék szín zöldbe olvad, a fák, a fű színébe. Anyám huszonnyolc évesen már özvegy volt, sárga csillagát, szeme fényét, az apámat halálba csigázták. Nem lett senkinek a szeretője. Éjszaka nyugtalanul forgolódott, sírt. Hányszor ébredt és ébred még most is a hangtalan zokogására. Nem vigasztalta sohasem. Huszonnyolc évesen...

Megrándult a teste.

Huszonnyolc évesen a tejúton maradt. Én letértem a tejútról. Hová vezet a tejút? Nem tudom. Az egyiket talán a messzi némaságba viszi, mint az anyámat, a másikat? Ki tudja. Én letértem, le akartam térni, ide, de egyedül. Vannak, akiknek mindig le kell térni ha ójszakánként nem akarnak fel-felnyögni, hánytorogni.

Kinyújtja kezét, amit az előbb visszahúzott, mint a csápját a csiga, amikor veszélyt érez. Kinyújtja kezét és a forró bordákon pihenteti. A lüktetés lassú, egyenletes. A nap már egész testén játszik csintalan sugaraival. A bikini kartávolságyira hever tőle. Mintha egy domb fordulna felé és maga alá préselné. Az ég kékje is eltűnik. Valahol lent, a mélyben fekszik, fölötte a domb mindent eltakar. A vulkán ostromolja így a hegy csúcsát, mint ahogy ő hozza mozgásba a dombot. {

Lent van a mélyben, felfelé tör, mint a mélyből induló hullám. Karját széttárva dobja a fűre. Aztán hirtelen átöleli a dombot, kezefejevel az ég bársonyos kékjét érinti. Kinyitja szemét, sátoros felhő lóg fölötte.

Aztán megint csak az ég lóg fölötte. Csend. Egy hangya sétál köldökénél, mosolyog. Ezt látnom kell, gondolja és felemeli a fejét. Béla észreveszi a mozdulatát.

— Nézd, hangya. Milyen nagy terhet cipel.

— És, hogy siet.

Átmege köldökének völgyén, dombján, tovább siet, aztán csipőjénél lecsúszik terhével.

— Szegény, lezuhant — ül fel hirtelen és a fűben lesi a hangya mozgását. A hangyával nem történt semmi, már megy tovább, viszi a terhét. Nem ismeri az akadályt, tör célja felé. Combján egy másik, mellén egy harmadik igyekezett terhével.

— Útjukban vagyunk, gyerünk odább.

Hanyatt fekszik, karját feje alá teszi. Béla mellette elnyújtózott a fűben. Káprázik a szeme a tűző napfényben. Csillagok szelik át a tenyéryi égboltot. Sárga csillagok, egyik a másikba kapaszkodva. Az apja hordott ilyen sárga csillagot a mellén. (Milyen ritkán gondol az apjára.) És menetelnek ezen a sárga csillagos tejúton. Ének zeng fel a menet élén, végig hullámszik a sorokon s mire hozzáért már csak zümmögést hall. Megy vonul a menet, az utolsó sorokban lépked ő is. Egy hatalmas kéz vonszolja magával. Sír, visít, tépi ki a kezét, mert nem akar a sárga csillagos tejúton menni.

Fejét csapkodja, nyöszörög, lábával kapál. Béla felül, nyugtalanul figyel.

Vonul a végtelen menet, a semmibe vész az eleje. Végre kitépi kezét, egy ugrás csak, lelép a sárga csillagos tejútról és zuhan a semmibe.

— Oli, Oli, mi bajod — ébreszti fel Béla.

— Tessék? Hogy? — kapja fel a fejét. Fekete szeme riadt — Mi történt?

— Hánykolódtál, nyöszörögtél. Mi bajod? Gyerünk az árnyékba, napszúrást kapsz.

— Igen, igen. Gyerünk az árnyékba. Várj, felveszem a bikinit.

— Olyan furcsa voltál, álmodtál valamit?

Már az árnyékban heverésztek a pokrócon.

— Aha. A tejúton meneteltünk. És a tejút sárga csillagokból volt. Nem akartam menni, kitéptem magam a hatalmas kézből és letértem a tejútról. Zuhantam lefelé... aztán... aztán felébresztettél és most nem tudom, hogy hol vagyok. Úgy érzem, hogy ott zuhanok még mindig az űrben...

— Micsoda bolond álmaid vannak!

— Bolondok? Hm. Lehet.

— Vissza kell mennünk.

— Már?

— Megigértem a feleségemnek, hogy délután a gyerekekkel felmegyünk a Hármashatárhegyre. De este még találkozunk a Malomtó-presszó teraszán...

Hét óra. Zsúfolt a terasz. A sarokban egy asztal s egy szék. Leül. Majdnem a falba préselik a terpeszkedő társaságok. A fűz a tóra hajlik. A lámpák átvilágítják sátoros lombját. A békák zenekara szünet nélkül játszik. A felszolgálónő, egy fiatal lány, ide-oda szaladgál.

— Fél konyakot kérek, és egy duplát.

A szúnyogok döngicsélnek az asztal fölött. Rágyújt. A füst elúzi őket. A lámpák fénye sápadt. Az ég szinte fekete. Szikráznak a csillagok. A tejút végtelenhöz vezető fehér csíkja szeli át az ég egy darabját.

A kávé erő. Hét óra tizenöt. Félnyolc. Nyolc. Negyed kilenc.

— Még egy duplát kérek.

A füst elúzi őket a szomszédos asztalhoz. Ingájáros szúnyogok. Talán közben táncolnak is a béka-zenére.

Kilenc óra. Kezében remeg a cigaretta. Hevesen elnyomja. Fizet. Az utcán megérintette homlokát: tüzes volt.

Tíz órakor elvesztette eszméletét.